

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ПРАКТИКА З ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЇ ТВОРЧОСТІ

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Образотворче та
декоративно-прикладне мистецтво”
Спеціалізація “Декоративно-прикладне мистецтво”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

**ПРАКТИКА
З ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЇ
ТВОРЧОСТІ**

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво”

Спеціалізація
“Декоративно-прикладне мистецтво”

Київ 2006

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

**ПРАКТИКА
З ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЇ ТВОРЧОСТІ**

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І–ІІ рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКОС”, 2006. – 16 ст.

Укладач	К. І. Положинська – викладач ОКЗ “Лозівське училище культури і мистецтв”
Рецензенти:	В. І. Тимошевський – доцент, зав. сектором УДПМ і графіки художньо-графічного факультету Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди М. Ф. Сердюк – викладач ОКЗ “Харківське художнє училище”
Відповідальний за випуск	Т. Ф. Стронько
Редактор	Л. М. Трачук

© Положинська К. І., 2006
© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма з предмету “Практика ДПТ” розрахована на студентів вищих навчальних закладів І–ІІ рівнів акредитації декоративно-ужиткового мистецтва на основі базової і повної загальної середньої освіти. Ця програма укладена з урахуванням вимог державного стандарту нормативного предмету “Практика ДПТ”, розробленого робочою групою Лозівського училища культури і мистецтв, затвердженого Міністерством освіти і науки України, і рекомендована для впровадження в практику даного навчального предмету у відповідних вищих закладах освіти.

При підготовці робочої програми врахований принцип комплексного вивчення студентами спеціальних предметів, який передбачає оволодіння ними, поряд з плетінням лози, низки інших спеціальних дисциплін: плетіння з рогозу і плетіння з мотузок; робота з гіпсовим рельєфом.

Ця робоча програма враховує також зміни, що відбулися у викладанні “Практики ДПТ” у відповідних навчальних закладах, специфіку фахової підготовки студентів з мистецького напрямку. Основна робота викладача зі студентами проводиться безпосередньо на заняттях.

Основною формою проведення занять є практичне групове заняття з викладачем, але для творчого осмислення ідей і положень курсу “Практика ДПТ” студенти обов’язково самостійно готуються до занять.

До робочої програми додається перелік понять і основних вмінь, знання яких обов’язкове для кожного студента, а також список літератури з курсу “Лозоплетіння” та макраме.

Критерієм оцінки знань, вмінь та навичок студента є не стільки обсяг матеріалу, що залишився у пам’яті, скільки вміння його аналізувати, узагальнювати, активно і творчо використовувати в пізнавальній ситуації, самостійній роботі.

Робоча програма розрахована на 272 педагогічні години. В ній подано орієнтовний тематичний план з розподілом навчального часу на вивчення окремих тем за курсами і семестрами навчання. Викладачеві за погодженням із відповідною цикловою комісією надається право змінювати до 20 % кількості годин, передбачених для викладення тем курсу, у межах навчального плану.

Зміст робочої програми обговорено і ухвалено на засіданні циклової комісії декоративно-ужиткового мистецтва Лозівського училища культури і мистецтв.

Методичні вказівки з предмету “Практика з декоративно-прикладної творчості”

2 курс

Програма по лозоплетінню на практиці ДПТ починається з ознайомлення студентів з матеріалом та інструментами, необхідними в роботі. Студенти вчаться заготовляти необхідні для плетіння пагони, підготовляти їх до роботи, плести прості форми, поступово йдучи від простого до складного. Студенти повинні навчитися користуватися необхідними знаряддями: щемилками, колунками, шофом, шмоллом, жамками, ножами, шилом.

В другому семестрі студенти знайомляться з матеріалом – рогіз. Маючи навички плетіння “мотузочкою”, вони плетуть з рогозу спочатку прості, а потім більш складні форми. Вчаться плести на колодках та формах.

3 курс

На третьому курсі студенти виконують творчу роботу з природного матеріалу – ситнику. Кожен студент повинен виконати індивідуальну, неповторну розробку з передачею рис та характеру обраного образу. Студенти вивчають різновиди плетіння з мотузок, йдучи від простих завдань до складніших. Виконують колективні роботи “панно”.

4 курс

На четвертому курсі студенти вчаться працювати з гіпсом. Виконують ескізи до завдань, потім вчаться відливати та моделювати по формі (рельєф) згідно з ескізами. Студенти повинні вміти передати у формі (рельєфі) навички, отримані з предметів “композиція” та “скульптура”, цілісно та декоративно вирішувати поставлені завдання.

Розподіл годин з предмету “Практика з декоративно-прикладної творчості” по курсах і семестрах.

Загальний обсяг годин – 405/7,5

Всього годин – 272

Практичних – 272

Самостійних – 133

		курси			Самостійні години	Всього годин	Форма контролю
		2	3	4			
семестри	III	16×2=32			22		
	IV	21×2=42			22	74	Двференц. залік
	V		16×2=32		22		
	VI		21×2=42		22	74	Двференц. залік
	VII			16×4=64	22		
	VIII			14×4=60	23	124	Двференц. залік

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

2 курс (III семестр)

Розділ I. Плетіння з природного матеріалу – лози

Тема 1. Ваза на дерев'яному денці.

Бесіда про лозоплетіння, роботи із заготовки матеріалу та підготування його до роботи. Перші навички плетіння.

10 годин

Тема 2. Кошик на 2 обручі.

Знайомство з важкими завданнями в роботі. З'єднання форм, вміння користуватися інструментами.

10 годин

Тема 3. Круглий кошик.

Виготовлення денця 3×3 або 4×4 прутків. Плетіння методом “мотузочка” на 2 прутки. “Загортка” верхньої частини кошика.

12 годин

Тема 4. Самостійна робота “Кошик”.

22 години

2 курс (IV семестр)

Розділ II. Плетіння з природного матеріалу – рогозу

Тема 5. Підставка під гаряче.

Ознайомлення з матеріалом. Самостійне вирішення форми виробу. Впровадження навичок у роботі.

10 годин

Тема 6. Маленькі личаки* (лапті).

Знайомство з роботою по колодці. Закріплення навичок роботи методом “скручування”. Загортка верха личаків методом “кіска”.

16 годин

* Личак – від слова “лицо”. Ред.

Тема 7. Великі личаки.

Робота по дерев'яній формі. Закріплення навичок. Удосконалення вміння.

16 годин

Тема 8. Самостійна робота.

Кошик для квітів з рогозу.

22 години

3 курс (V семестр)

Розділ III. Плетіння з природного матеріалу – ситнику

Тема 1. Творча індивідуальна робота та виконання виробу з ситнику.

Оригінальне поєднання форми та матеріалу, передача характерних рис задуманого образу.

16 годин

Розділ IV. Плетіння з мотузок (макrame)

Тема 2. Закладинка.

Вивчення різновидів вузлів. Виконання невеличкого виробу. Закріплення отриманих навичок.

16 годин

Тема 3. Самостійна робота.

Макrame. Кулончик.

22 години

3 курс (VI семестр)

Тема 4. Колективна робота (панно).

Розробка ескізу панно до конкретного місця в інтер'єрі. Композиція і рішення всіх елементів панно. Акценти в рішенні панно. Колективне виконання завдання.

42 години

Тема 5. Самостійна робота.

Макrame. Кулон з квітами.

22 години

4 курс (VII семестр)

Розділ V. Робота з гіпсом. Рельєф

Тема 1. Декоративне панно з гіпсу по заданій тематиці.
Розробити ескізи по завданню. Виконати ескіз в натуральну величину. Зробити відливку форми по частинах. Виконати декоративно-пластичне рішення рельєфу згідно з ескізами.

64 години

Тема 2. Самостійна робота.
Рельєф у колі.

22 години

4 курс (VIII семестр)

Тема 3. Декоративне панно з гіпсу на українську тематику.
Згідно з особливостями стіни, де буде знаходитися рельєф, розробити ескізи варіантів вирішення форми. Відмітити по частинах. Промоделювати рельєф згідно з ескізом. В композиційному вирішенні теми з'єднати навички по предметах "композиція" та "скульптура".

60 годин

Тема 4. Самостійна робота.
Рельєф у квадраті на козацьку тематику.

23 години

ЗМІСТ ПРЕДМЕТУ "Практика з декоративно-прикладної творчості"

2 курс (III семестр)

Розділ I. Плетіння з природного матеріалу – лози

Тема 1. Ваза на дерев'яному денці

Історичний огляд по лозоплетінню. Матеріал, заготівельні особливості, обробка та зберігання. Підготовка матеріалу до роботи. Інструменти. Техніка безпеки в роботі з інструментами та матеріалом. Перші навички плетіння одним прутком.

Завдання: Провести заготівельні роботи. Підготувати дерев'яне денце, просвердлити отвір.

Домашнє завдання: Підготувати до занять інструменти та спецодяг.

10 годин

Тема 2. Кошик на 2 обручі

Виготовлення з прута 2-х обручів з просушкою їх на круглій формі. Перші навички роботи з колунком, шофом, шмоллом. Виготовлення стрічок з лози – шинки, якою з'єднують обручі.

Завдання: З'єднати обручі, додати прутків каркасу та заплести щільно, починаючи від з'єднань. Оплести ручку.

Домашнє завдання: Заготовити лозу до наступного завдання.

10 годин

Тема 3. Круглий кошик

Виготовлення дна з 3 × 3 прутків, або 4 × 4. Перші навички плетіння "мотузочкою" з 2-х прутків. Закріплення стоячків каркасу. Загинання верху.

Завдання: Навчитися плести дно.

Домашнє завдання: Зварити та почистити лозу.

12 годин

Тема 4. Самостійна робота "Кошик"

Завдання: Зробити самостійно кошик з використанням навичок.

22 години

2 курс (IV семестр)

Розділ II. Плетіння з природного матеріалу – рогозу

Тема 5. Підставка під гаряче

Ознайомлення з рогозом. Його особливості. Виконання роботи з використанням прийомів плетіння “скручення” та “кіска”.

Завдання: сплести та зшити роботу.

Домашнє завдання: підготувати рогоз до роботи.

10 годин

Тема 6. Маленькі личаки

По маленькій дерев’яній формі сплести личаки, починаючи з підшви. Методом “скручення” в 2 рогозини сплести боковину личаків. Зробити загинання верху.

Завдання: Сплести двоє маленьких личаків.

Домашнє завдання: Зробити дерев’яні колодки.

16 годин

Тема 7. Великі личаки

По великій дерев’яній колодці сплести личаки, починаючи з підшви, у 2 та 3 пруті. Зробити загинання верху “кіскою”.

Завдання: Ознайомитись з виготовленням колодок та плетінням у 2 та 3 пруті.

16 годин

Тема 8. Самостійна робота

Кошик для квітів з рогозу.

Завдання: Сплести по шаблону помірковану форму. Закріпити навички.

22 години

3 курс (V семестр)

Розділ III. Плетіння з природного матеріалу – ситнику

Тема 1. Творча робота та виконання виробу з ситнику

З передачею образних рис живого світу. В роботі користуватися усіма вивченими засобами плетіння.

Завдання: Розробити образну форму виробу. Виконати в матеріалі.

16 годин

Розділ IV. Плетіння з мотузок (макраме)

Тема 2. Закладинка

Різновиди мотузок та вузлів. Історичний огляд розвитку плетіння з мотузок.

Завдання: З тонких мотузок виконати роботу, використовуючи “прямий”, “кручений” вузли та вузол “бріда”.

16 годин

Тема 3. Самостійна робота

Макраме. Простий кулончик.

Завдання: Сплести з мотузок, використовуючи вивчені методи плетіння вузлів.

22 години

3 курс (VI семестр)

Тема 4. Декоративне панно до конкретного місця. Колективна розробка та виконання

Завдання: Виконати ескізи, підготувати необхідні до задуму мотузки та виконати колективне завдання.

Домашнє завдання: Підготувати необхідні для панно дерев’яні елементи.

42 години

Тема 5. Самостійна робота

Макраме. Кулон з квітами.

Завдання: Сплести з мотузок квітки та листя в колі або овалі.

22 години

4 курс (VII семестр)

Розділ V. Робота з гіпсом. Рельєф

Тема 1. Декоративне панно. Рельєф

Колективна робота над ескізами та виконання в матеріалі.

Завдання: Розробити тематичні ескізи. Декоративно вирішити завдання в ескізах та зробити в матеріалі.

Домашнє завдання: Зібрати необхідну літературу.

64 години

Тема 2. Самостійна робота

Рельєф у колі.

Завдання: Вирізати рельєф з елементами рослинного світу.

22 години

4 курс (VIII семестр)

Тема 3. Декоративне панно з гіпсу на українську тематику до конкретного інтер'єру

Колективна робота над ескізами. Формування та відливка рельєфу по частинах. Робота на поверхні згідно з ескізами. Моделювання декору.

Завдання: Розробити та відлити в матеріалі (гіпсі) частини панно. Вирізати декоративний рельєф на поверхні гіпсу, згідно з ескізом.

Домашнє завдання: Зібрати необхідну літературу.

60 годин

Тема 4. Самостійна робота

Розробити та виконати рельєф 30 × 30 × 3 на козацьку тематику.

Завдання: Відлити з гіпсу та промоделювати рельєф.

23 години

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з предмету “Практика з декоративно-прикладної творчості”.

Початковий (два бали)	Студент виконав ескіз, але не вмів відтворити його в матеріалі.
Середній (три бали)	Студент працює в матеріалі, відтворює виріб з ескізу, але непропорційно або неакуратно.
Достатній (чотири бали)	Студент працює в матеріалі, виконує всі завдання, вмів працювати самостійно, але припускається незначних помилок.
Високий (п'ять балів)	Студент демонструє в роботі глибокі практичні знання. Завдання виконує без помилок та зауважень. Робота охайна і може використовуватися в методичних цілях та на виставках.

Рекомендована література

1. Федотов Г. Дарите людям красоту. – М., 1985.
2. Микитук В. И., Лена В. Е. Руками сельского умельца. – К., 1989.
3. Бобиков П. Д. Изготовление художественной мебели. – М., 1978.
4. Коноваленко А. М. Плетение. – К., 1989.
5. Мейнард Б. Плетение. – М., 1981.
6. Трапезников Ф. Ф., Козлов В. М. Плетение из ивового прута. – К., 1998.
7. Гура Л. П. Прикрась свій дім. – К., 1990.
8. Тарасенко В. М., Петрова А. И. Конструирование и производство плетеной мебели. – М., 1983.
9. Дубровский В. М., Логинов В. В. Плетение из ивового прута. – М., 1990.
10. Стеченко А. Ф. Изготовление плетеных изделий. – К., 1991.
11. Щипанов А. С. Юным любителям кисти и резца. – М., 1981. – С. 242.
12. Школа изобразительного искусства. № 2. – М., 1988. – С. 98.
13. Барадилин В. А. Сельскому учителю о народных промыслах. – М., 1979.

Для нотаток

Навчальне видання

**ПРАКТИКА
З ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЇ ТВОРЧОСТІ**

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Укладач К. І. Положинська

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 0,93. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206–47–29, 206–47–21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої
продукції № 2006 від 04.11.2004 р.